

گروه آموزشی معماری

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد باستان شناسی

عنوان:

بازخوانی کتیبه های معماری در نگاره های بهزاد(عصر تیموری)

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر رضا نوری شادمهانی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر محسن جاوری

دانشجو:

فریبا امیرکمالی

شهریور ۹۶

واژه های کلیدی:

عصر تیموری، کمال الدین بهزاد، نگارگری، کتیبه، بناهای پابرجا

چکیده:

در پرتو پژوهش های جدید پیرامون نگارگری و نگاره های ایران، روشن شده است که نگاره ها علاوه بر ویژگی های زیبایی شناسانه، اطلاعات بس ارزشمندی نیز بازتاب می دهند که با رجوع به آنها می توان کمبودها و خلاءهای گذشته پژوهی را مرتفع نمود. از جمله اطلاعات بسیار مهم اما مغفول مانده، کتیبه هایی است که در بناهای نقش شده در این نگاره ها نوشته شده اند. اهمیت بازخوانی و تحلیل این کتیبه ها در آن است که بسیاری از بناها و کتیبه های آنها ویران و از دسترس ما خارج شده اند. بدیهی است با رجوع به این کتیبه ها و بازخوانی آنها می توان داده های مهمی را در اختیار پژوهشگران قرار داد. نگارنده در این رساله نگاره های کمال الدین بهزاد در عصر تیموری را مورد بررسی قرار داده است. رهیافت بکار رفته در این پژوهش، روش تحلیلی- توصیفی است که در چارچوب آن، کتیبه های نگاره ها با بناهای پابرجای تیموری مورد مقایسه قرار گرفته اند. البته برای کسب اطلاعات پیرامون کتیبه ها، منابع کهن عصر تیموری هم مورد خوانش قرار گرفتند. مهمترین و اصلی ترین نتیجه ای که از این پژوهش به بار نشست این است که کمال الدین بهزاد در ترسیم یا نگارش کتیبه ها بیشتر تحت تاثیر بناهای واقعی پیرامون خویش خصوصا در شهر هرات بوده است. بنابراین با رجوع به نتایج این پژوهش می توان کمبودهای اطلاعاتی پیرامون کتیبه های این عصر به ویژه کتیبه های بناهای غیرمذهبی- که عمدتا ویران شده اند- را جبران نمود.